

Examenul de bacalaureat național 2023

Proba E. d)

Filosofie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Problema filosofică a sensului vieții este cercetată cu precădere de:
a. gnoseologie b. ontologie c. antropologie d. estetică
2. Potrivit lui Jean-Paul Sartre, omul:
a. nu are o natură predeterminată
b. se definește prin sentimente morale
c. are drept trăsătură esențială productivitatea tehnică
d. este un animal social
3. În concepția lui Kant, comportamentul moral al omului presupune respectarea imperativelor:
a. sociale b. categorice c. ipotetice d. divine
4. Lucian Blaga afirmă că:
a. omul paradisiac este modelul de umanitate spre care ar trebui să tindem
b. cunoașterea luciferică zădărnicește posibilitatea individului uman de a trăi în acord cu propria sa natură
c. omul trăiește exclusiv în orizontul misterului
d. revelarea misterului este scopul existenței umane autentice
5. Un promotor important al utilitarismului este:
a. René Descartes b. John Stuart Mill c. Karl Popper d. Albert Camus
6. Hedonismul este o teorie morală de factură:
a. teleologică b. voluntaristă c. deontologică d. utilitaristă
7. Ideea conform căreia esența omului poate fi identificată nu în existența socială, ci în ”starea de natură” a fost promovată de:
a. Aristotel b. Henri Bergson c. Constantin Noica d. Jean Jacques Rousseau
8. În sfera de interes a filosofiei morale se află problema:
a. fericirii b. cauzalității c. adevărului d. finitudinii
9. Definiția omului propusă de Henri Bergson face referire la capacitatea ființei umane de:
a. a crea opere culturale
b. a fabrica unelte
c. a construi sisteme sociale
d. a dezvolta o conduită morală

10. În viziunea lui Albert Camus existența omului:
- este precedată de esența lui
 - este absurdă
 - este dominată de afecte
 - este o imagine a divinității

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerați gânditori care au avut contribuții notabile în domeniul antropologiei filosofice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri care redau idei esențiale referitoare la viziunea acestora privind natura umană. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Aristotel	1. Omul este întotdeauna un scop în sine și nu trebuie tratat niciodată numai ca mijloc.
b. René Descartes	2. “Statul este din natură anterior familiei și fiecăruia dintre noi.”
c. Immanuel Kant	3. Existența precede esența.
d. Jean-Paul Sartre	4. Omul este deopotrivă “depozitar al adevărului și “îngrămădire de incertitudine și eroare”
	5. “Cuget, deci exist.”

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *existența umană este absurdă*.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați importanța culturii pentru modelarea noastră ca ființe umane.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Atunci când spunem că plăcerea este scopul vieții, [...] prin plăcere înțelegem absența suferinței din corp și a tulburării din suflet. Nu succesiunea neîntreruptă de chefuri, [...] nu desfătarea [...] unei mese îmbelșugate fac o viață plăcută, ci judecata sobră, căutarea motivelor fiecărei alegeri și respingeri, ca și alungarea acelor păreri prin care cele mai mari tulburări pun stăpânire asupra sufletului.” (Epicur, Scrisoare către Menoiceus)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale *scopului vieții*. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *plăcere și moralitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că Blaise Pascal susține că omul este o ființă ambivalentă, contradictorie:

- Menționați trei contradicții (cupluri de însușiri opuse) ale ființei umane. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care natura contradictorie a omului se manifestă în formarea imaginii de sine a adolescenților. **4 puncte**